Sedlak & Sedlak

13.04.2016
Informacja prasowa portalu
wynagrodzenia.pl

Pytania i dodatkowe informacje:
Artur Szeremeta
Specjalista ds. współpracy z mediami
tel. 509 509 536
media@sedlak.pl

WYNAGRODZENIA NAUCZYCIELI W POLSCE I NA ŚWIECIE

Wynagrodzenia nauczycieli w Polsce

Zgodnie z Kartą Nauczyciela, w skład wynagrodzenia nauczycieli wchodzi wynagrodzenie zasadnicze, wszelkiego rodzaju dodatki (np. za wysługę lat, motywacyjne oraz funkcyjne), wynagrodzenia za nadgodziny i zastępstwa oraz nagrody i inne świadczenia. Jak pokazuje tabela 1. wysokość wynagrodzenia zasadniczego nie zmieniła się od 2012 roku i uzależniona jest od stopnia awansu zawodowego oraz od poziomu wykształcenia. Najwyższe wynagrodzenie podstawowe otrzymują nauczyciele dyplomowani z tytułem zawodowym magistra i z przygotowaniem pedagogicznym – 3 109 PLN brutto. O ile wynagrodzenie zasadnicze jest stałe, o tyle wysokość części zmiennej jest uzależniona od hojności gmin.

Tabela 1. Wysokość minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego, które obowiązują od 01.09.2015 roku (brutto w PLN)

	stopień awansu zawodowego			
poziom wykształcenia	nauczyciel stażysta	nauczyciel kontraktowy	nauczyciel mianowany	nauczyciel dyplomowany
tytuł zawodowy magistra z przygotowaniem pedagogicznym	2 265	2 331	2 647	3 109
tytuł zawodowy magistra bez przygotowania pedagogicznego lub tytuł zawodowy licencjata (inżyniera) z przygotowaniem pedagogicznym	1 993	2 042	2 306	2 707
tytuł zawodowy licencjata (inżyniera) bez przygotowania pedagogicznego lub dyplom ukończenia kolegium nauczycielskiego albo nauczycielskiego kolegium języków obcych	1 759	1 802	2 024	2 366
pozostałe wykształcenie	1 513	1 548	1 724	2 006

Źródło: rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu

Ogródek na marchewkę i pietruszkę

Co ciekawe, prawie 200 tys. nauczycieli dostaje po 200 – 300 PLN miesięcznie za to, że pracują na wsi lub w mieście do 5 tys. mieszkańców. Kwota tego dodatku uzależniona jest od wysokości płacy zasadniczej, stanowi 10% tego wynagrodzenia. Oznacza to, że nauczyciel stażysta z tytułem magistra i przygotowaniem pedagogicznym, pracując na wsi otrzyma miesięcznie 226 PLN. Natomiast nauczyciel dyplomowany z tym samym wykształceniem dostanie dodatkowo 311 PLN. Dodatek ten został wprowadzony jeszcze w PRL-u – w 1982 roku. Wówczas na wsiach były trudne warunki, co sprawiało, ze nauczyciele woleli pracować w miastach. Dodatek

był więc bodźcem motywacyjnym. Ówczesne władze wymyśliły jeszcze jeden niezwykle ciekawy motywator. Za przeniesienie się na wieś otrzymywano prawo do własnego ogródka, była to działka do 0,25 ha, za zapewnienie której odpowiedzialny był samorząd. Prawo do jej użytkowania nauczyciele mają również po przejściu na emeryturę.

Magister magistrowi nie równy

W 2015 roku Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), wydała kolejną edycję raportu *Education at a Glance 2015*. Z raportu wynika, że zazwyczaj wynagrodzenie nauczycieli jest niższe niż osób, które ukończyły edukacje na podobnym poziomie. Tabela 2a. pokazuje średnie wynagrodzenia nauczycieli sektora publicznego w porównaniu do osób o podobnym wykształceniu. Okazuje się, że w prawie wszystkich przypadkach nauczyciele zarabiają mniej niż osoby o takim samym wykształceniu. Wyjątkiem jest Belgia i Francja, gdzie nauczyciele szkół ponadgimnazjalnych (*upper secondary, general programmes)* zarabiają więcej niż osoby o równoległym wykształceniu. Do wyjątków zalicza się również Dania. Tamtejsi nauczyciele gimnazjów (*lower secondary, general programmes*) otrzymują przeciętne wynagrodzenie nieznacznie wyższe niż osoby o takim samym wykształceniu, nie pracujące w oświacie. Najniższe wynagrodzenie, zaledwie 48% w porównaniu do średniej osób o takim samym wykształceniu otrzymują nauczyciele szkół ponadgimnazjalnych z Węgier.

Tabela 2a. Średnie wynagrodzenia nauczycieli sektora publicznego w porównaniu do przeciętnego wynagrodzenia osób o podobnym wykształceniu w ich kraju (1,00 = 100%)

	przedszkolni	szkoły podstawowej	gimnazjum	szkół ponadgimnazjalnych
Australia	0,80	0,82	0,83	0,83
Belgia (Flamandzka)	0,92	0,93	0,92	**1,20**
Belgia (Francuska)	0,87	0,87	0,86	**1,10**
Chile	0,55	0,59	0,60	0,63
Dania	0,82	0,99	**1,01**	0,83
Anglia	0,75	0,75	0,82	0,82
Finlandia	0,73	0,74	0,81	0,91
Francja	0,84	0,84	0,99	**1,08**
Grecja	0,86	0,86	0,87	0,87
Węgry	0,57	0,62	0,62	0,48
Izrael	0,91	0,96	0,95	0,91
Norwegia	0,69	0,78	0,78	0,65
Szkocja	0,82	0,82	0,82	0,82
Słowacja	0,75	0,57	0,57	0,57
kraje OECD	**0,78**	**0,78**	**0,80**	**0,82**

Źródło: opracowanie własne Sedlak & Sedlak na podstawie Education at a Glance 2015

Tabela 2b. przedstawia średnie wykształcenie nauczycieli również w porównaniu do osób o takim samym wykształceniu. W tej grupie porównawczej wszyscy badani mają wyższe wykształcenie (*teritary education*). Jedynie nauczyciele z Luksemburga, bez względu na rodzaj szkoły, w której uczą, otrzymują średnio wyższe wynagrodzenie niż inni z tym samym wykształceniem. Polscy nauczyciele w przedszkolach (*pre-primary*) otrzymują wynagrodzenie o 26% niższe niż przeciętne wynagrodzenie osób z wyższym wykształceniem. W szkołach podstawowych

(*primary*) jest ono o 15% niższe, w gimnazjach o 14% niższe, a w szkołach ponadgimnazjalnych o 16% niższe.

Tabela 2b. Średnie wynagrodzenia nauczycieli sektora publicznego w porównaniu do przeciętnego wynagrodzenia osób o wyższym wykształceniu w ich kraju (1,00 = 100%)

	przedszkolni	szkoły podstawowej	gimnazjum	szkół ponadgimnazjalnych
Austria	0,77	0,77	0,89	0,97
Estonia	0,59	0,84	0,84	0,84
Włochy	0,63	0,63	0,67	0,73
Luksemburg	**1,09**	**1,09**	**1,24**	**1,24**
Holandia	0,69	0,69	0,85	0,85
Polska	**0,74**	**0,85**	**0,86**	**0,84**
Słowenia	0,65	0,86	0,88	0,94
Szwecja	0,76	0,82	0,84	0,88
Stany Zjednoczone	0,65	0,67	0,68	0,71
kraje OECD	**0,73**	**0,80**	**0,86**	**0,91**

Źródło: opracowanie własne Sedlak & Sedlak na podstawie Education at a Glance 2015

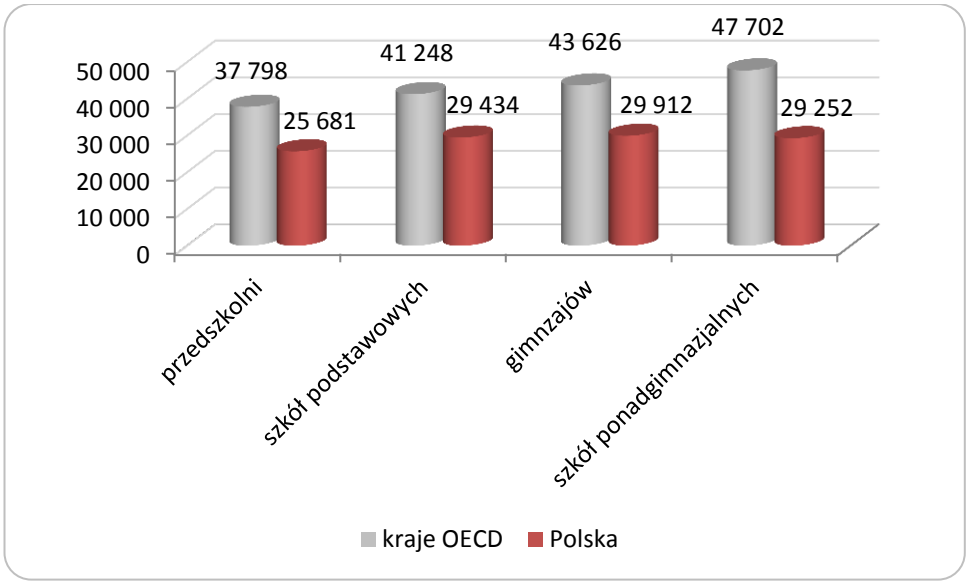
Im wyższy poziom edukacji tym wyższe pensje nauczycieli

Średnie wynagrodzenia nauczycieli w Polsce, wyrażone z uwzględnieniem parytetu siły nabywczej (PPS)[1], są niższe na wszystkich poziomach edukacji od przeciętnych wynagrodzeń w krajach OECD. Największa różnica między polskimi nauczycielami, a tymi z krajów OECD występuje na szczeblu szkół ponadgimnazjalnych, gdzie Polacy zarabiają o 63 % mniej. Wśród krajów należących do OECD, najwyższe

[1] PPS – *Purchasing Power Standard*, czyli parytet siły nabywczej. PPS to sztuczna jednostka walutowa, umożliwiająca porównanie kosztów życia w różnych krajach. Teoretycznie za jeden PPS w każdym z badanych krajów można kupić tyle samo dóbr. Faktycznie, przez różnice między cenami różnych dóbr w poszczególnych krajach jest to miara przybliżona, operująca na pewnym koszyku dóbr. Np. w Polsce za jeden PPS można kupić 10 produktów A i 5 produktów B, bo cena produktu A jest dwa razy niższa niż B. W Niemczech relacja cen A i B jest inna, w związku z czym ilość A i B dostępnych za 1 PPS będzie nieco inna, zachowane jest jedynie uśrednione wyliczenie siły nabywczej dla całego koszyka.

wynagrodzenie otrzymują nauczyciele szkół ponadgimnazjalnych – 47 702 USD rocznie (w PPS).

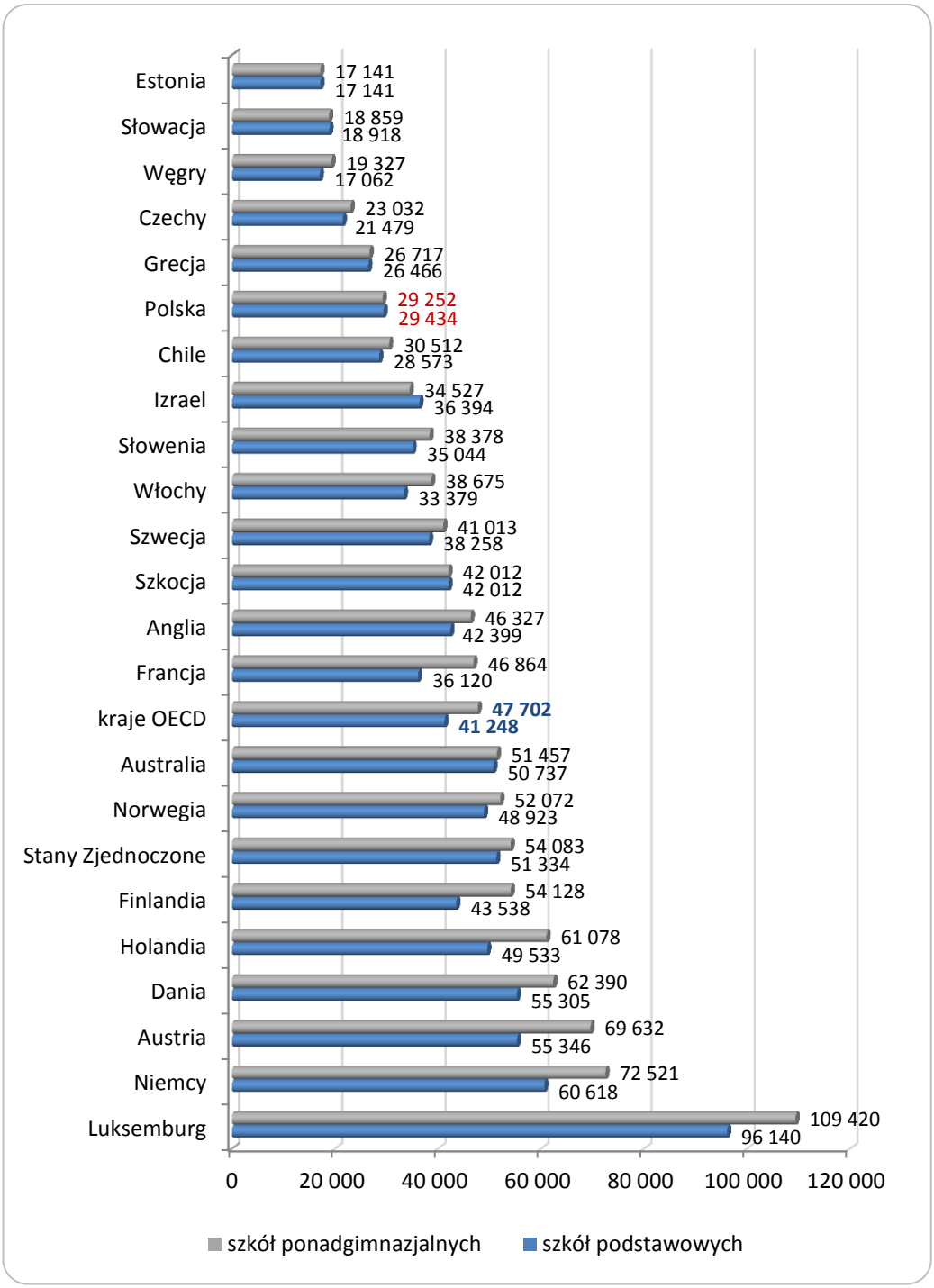
Wykres 1. Roczne średnie wynagrodzenia nauczycieli z krajów OECD w 2013 roku (USD w PPS)

Źródło: opracowanie własne Sedlak & Sedlak na podstawie Education at a Glance 2015

Wśród wszystkich krajów OECD, polscy nauczyciele otrzymują jedne z najniższych wynagrodzeń. Po uwzględnieniu siły nabywczej, niższe wynagrodzenia otrzymują Grecy, Czesi, Węgrzy, Słowacy i Estończycy. Z kolei najwyższymi pensjami mogą pochwalić się Luksemburczycy. Nauczyciele szkół ponadgimnazjalnych z tego państwa zarabiają rocznie ponad 109 tys. USD w PPS. Polscy nauczyciele, aby zarobić tyle co luksemburscy, muszą pracować prawie 4 miesiące. U góry stawki znaleźli się również Niemcy, Austriacy, Duńczycy i Holendrzy. W większości krajów, wraz ze wzrostem szczebla edukacji, rośnie pensja nauczycieli.

Wykres 2. Roczne średnie wynagrodzenia nauczycieli w wieku 25-64 lat szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych z krajów OECD w 2013 roku (USD w PPS)

Źródło: opracowanie własne Sedlak & Sedlak na podstawie Education at a Glance 2015

Bibliografia

1. *Education at a Glance 2015*, OECD Indicators; dostępny w Internecie: http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/9615031e.pdf?expires=1452263610&id=id&accname=guest&checksum=7966D27D3D0240F8EAA6BD773443A945
2. L. Kostrzewski, P. Miączyński, *Ogródek nauczycielski, czyli bonus za pracę na wsi, do likwidacji;* dostępny w Internecie: http://wyborcza.biz/biznes/1,100896,17028000,Ogrodek_nauczycielski__czyli_bonus_za_prace_na_wsi_.html
3. ROZPORZĄDZENIEMINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 11 czerwca 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy.
4. http://kadry.infor.pl/kadry/wynagrodzenia/ochrona_wynagrodzenia/697903,Wynagrodzenie-nauczycieli-w-roku-szkolnym-20142015.html

Ewelina Jurczak
Sedlak & Sedlak

Ile powinieneś zarabiać? Weź udział w Ogólnopolskim Badaniu Wynagrodzeń i porównaj swoje zarobki z innymi.

---

wynagrodzenia.pl

Sedlak & Sedlak wyraża zgodę na publikację niniejszego opracowania pod warunkiem powołania się na źródło: wynagrodzenia.pl oraz zamieszczenie pod artykułem aktywnego linku do strony Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń 2016 (http://wynagrodzenia.pl/obw.php/p.118) czcionką nie mniejszą niż czcionka użyta w publikacji.